

Faktaark om Danskuddannelse

1. Baggrund og formål

Den grundlæggende danskundervisning for nyankomne udlændinge sker efter lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Formålet med uddannelse i dansk som andetsprog er, at voksne opnår nødvendige dansksproglige kompetencer og viden om kultur- og samfundsforhold i Danmark, så de kan blive deltagende og ydende medborgere. Desuden lægges der vægt på, at nyankomne voksne udlændinge lærer dansk så hurtigt som muligt.

Den 1. januar 2004 trådte en ny danskuddannelseslov i kraft, der skulle sikre:

- Øget fleksibilitet i danskuddannelsen, således at der kan tages højde for den enkeltes uddannelsesbaggrund og kompetencer
- Øget effektivisering af danskuddannelsen, således at det er muligt at gennemføre uddannelsen inden for tre år
- Fastholdelse og udvikling af kvaliteten af undervisningen
- Et stærkere samspil med arbejdsmarkedet

2. Danskuddannelsessystemet

De tre danskuddannelser

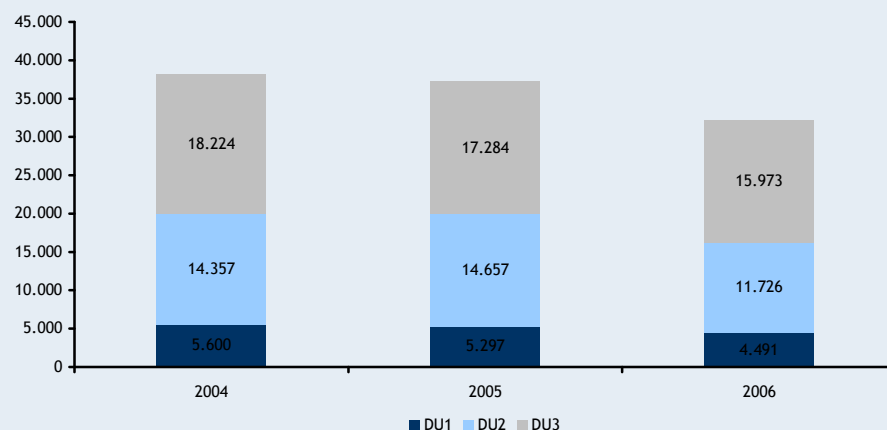
Uddannelsesretten er afgrænset til tre år og omfatter én af de tre danskuddannelser:

- Danskuddannelse 1, der er tilrettelagt for kursister med ingen eller ringe skolebaggrund, som ikke har lært at læse og skrive på deres modersmål,
- Danskuddannelse 2, der er tilrettelagt for kursister, som normalt har en kort skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet og må forventes at have en forholdsvis langsom indlæring af dansk som andetsprog, og
- Danskuddannelse 3, der er tilrettelagt for kursister, som normalt har en mellemlang eller lang skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet og må forventes at have en forholdsvis hurtig indlæring af dansk som andetsprog.

Alle tre uddannelser er opdelt i moduler, der afsluttes med en modultest. Studieprøven afslutter Danskuddannelse 3, modul 6, og er det adgangsgivende grundlag for optagelse på en række videregående uddannelser.

Relativt flere kursister bliver indplaceret på Danskuddannelse 3, jf. figur 1 nedenfor. Samtidig er der både absolut og relativt set færre kursister, der bliver indplaceret på Danskuddannelse 1 og 2. Således var 50 procent af kursisterne indplaceret på Danskuddannelse 3 i 2006 mens de tilsvarende andele for Danskuddannelse 1 og 2 var henholdsvis 14 og 36 procent.

Figur 1: Antallet af kursister på de tre danskuddannelser i perioden 2004 til 2006

Kilde: Integrationsministeriets danskuddannelsesdatabase

Udbydere af danskuddannelse

Kommunerne har ansvaret for at tilbyde udlændinge danskuddannelse. Dette kan ske enten ved at kommunen selv (eller sammen med andre kommuner) etablerer kommunale udbydere eller indgår aftale med en privat udbyder om at sørge for danskuddannelse. Der er i dag 60 udbydere af danskuddannelse.

Finansiering af undervisningen

Kommunerne afholder udgiften til danskuddannelse og udbetaler den mellem kommune og udbyder aftalte modultakst til udbyderen, når kursisten påbegynder undervisningen. Næste modultakst udbetales først, når modultesten er bestået. Der er således tale om taxameterfinansiering pr. modul. Staten udbetaler refusion for en del af kommunernes udgifter til danskuddannelse.

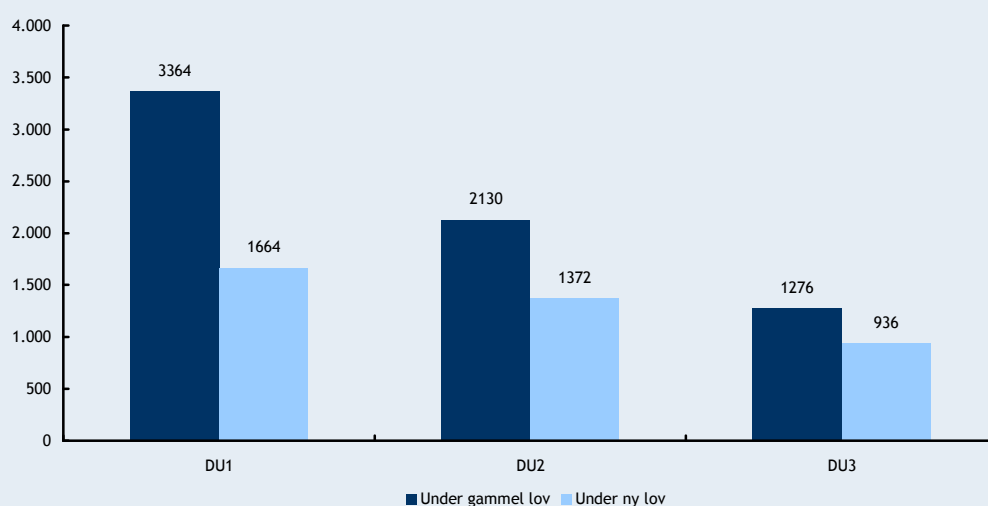
Tabel 1: Sammenfattende oversigt over danskuddannelserne

	Danskuddannelse 1	Danskuddannelse 2	Danskuddannelse 3	Studieprøven
Formål	Kursisterne skal kunne varetage et ufaglært job og virke aktivt som borgere i Danmark.	Kursisterne skal kunne få et job og fungere aktivt som borgere i det danske samfund. Desuden skal undervisningen kvalificere kursisterne til at deltage i kompetencegivende kurser eller erhvervsuddannelser	Kursisterne skal kunne få et job eller tage fortsat uddannelse samt at kunne fungere aktivt som borger i det danske samfund.	Formålet er at give studerende med udenlandsk baggrund en relevant dansksproglig kompetence, der giver dem mulighed for at gennemføre en videregående uddannelse
Betingelse for	Sprogligt mindstekrav for at gennemføre introduktionsprogrammet ¹	Permanent opholdstilladelse	Optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse	Forudsætning for optagelse på en række videregående uddannelser

Effekten af danskuddannelserne

Effekten af den nye danskuddannelseslov er netop blevet undersøgt i forbindelse med en større evaluering.

Figur 2: Gennemsnitligt antal lektioner for at fuldføre modul 1-4 med progression under hhv. den gamle og den nye lov.

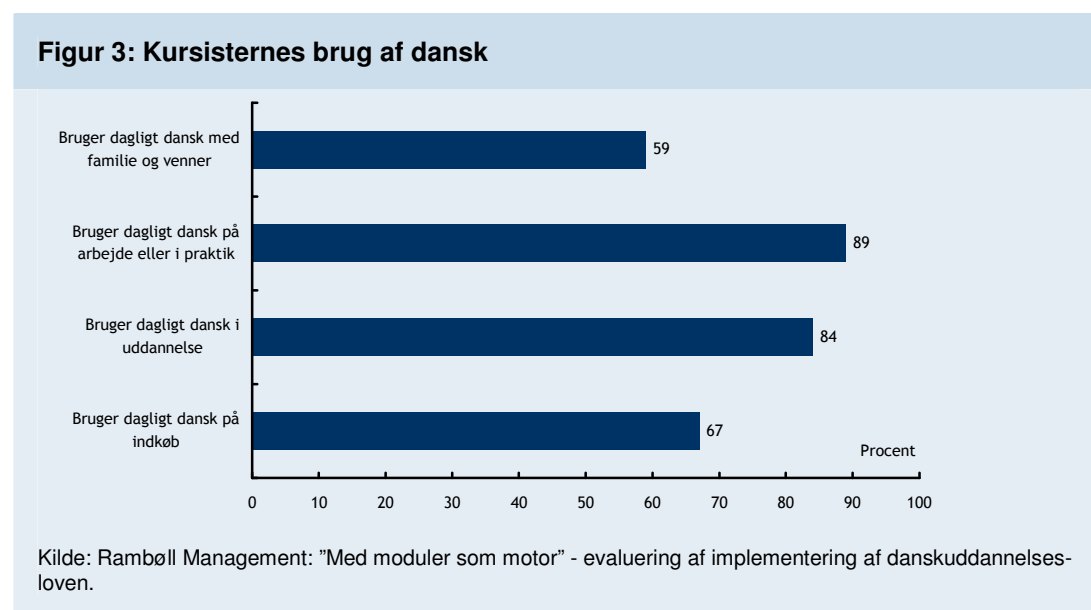

Kilde: "Progression i danskundervisningen før og efter den nye danskundervisningslov – foreløbig dokumentation" (AKF, september 2007).

¹ Sammen med en bestået engelskprøve svarende til Prøve i Dansk 2 kan Prøve i Dansk 1 også være en betingelse for permanent opholdstilladelse

En af hovedkonklusionerne i evalueringen er, at nyankomne udlændinge er hurtigere til at lære dansk end tidligere. Især på Danskuddannelse 1 – der er målrettet kursister med ingen eller ringe skolebaggrund fra hjemlandet - er der sket store fremskridt, jf. figur 2.

Mange af de kursister, som har gennemført et danskuddannelsesforløb, har gode sociale kontakter og en oplevelse af medborgerskab. Hele 73 procent af de tidligere kursister oplyser, at de har danske venner, og 44 procent er medlem af en forening eller klub. 87 procent læser danske aviser og 96 procent ser dansk TV.

Generelt tegner der sig også et billede af, at kursisterne er tilfredse med danskundervisningen. Således er godt 80 procent af kursisterne meget tilfredse eller tilfredse med undervisningen.

Evalueringen af danskuddannelsesloven omfatter følgende undersøgelser:

- Rambøll Management: "Med moduler som motor – evaluering af implementering af danskuddannelsesloven"
- Deloitte: "Undersøgelse af danskuddannelsernes modultakstsystem"
- AKF: "Progression i danskundervisningen før og efter den nye danskuddannelseslov"
- DPU: "Overgangen fra Studieprøven til de videregående uddannelser".

3. Almen voksenuddannelse, AMU og FVU

Almen voksenuddannelse (AVU) udbydes på i alt 29 hovedafdelinger, herunder 98 afdelinger af VUC. Det vejledende adgangsniveau til AVU er et danskniveau svarende til minimum danskuddannelse, modul 4. AVU har to tilbud i dansk som andetsprog:

- Dansk som andetsprog (basis udbydes som et standardforsøg)

- Dansk som andetsprog Trin 1 (svarende til 9.klasses niveau/ D-niveau) er et tilbuds-fag.

Der er fremsat lovforslag om reform af AVU, således at begge fag fra 2009 bliver kernefag i den almene voksenuddannelse.

Arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU) er et erhvervsrettet efteruddannelsessystem målrettet faglærte og ufaglærte. AMU udbydes på AMU-centre, tekniske skoler, handelsskoler og social- og sundhedsskoler. AMU har tre tilbud i dansk som andetsprog:

- Dansk som andetsprog for flygtninge/indvandrere basis
- Dansk som andetsprog for flygtninge/indvandrere mellemtrin
- Dansk som andetsprog for flygtninge/indvandrere avanceret

Den forberedende voksenundervisning (FVU) består af grundlæggende læse, skrive- og regneundervisning. FVU-loven blev ændret pr. 1. august 2007. Ændringen betyder blandt andet, at FVU kan udbydes af en række voksenundervisningsinstitutioner efter driftsoverenskomst med det lokale VUC. Der er på landsplan ca. 30 VUC'er og ca. 150 driftsoverenskomster.

Der er på landsplan ca. 20 driftsoverenskomster med sprogcentre. De største grupper af voksenuddannelsesinstitutioner med driftsoverenskomst med VUC er udover sprogcentre: oplysningsforbund, erhvervsskoler, og daghøjskoler

- Den særlige tilrettelæggelse af trin 1 for 2- sprogede er bortfaldet og erstattet af alm. trin 1
- Sprogcentrenes udbudsret er samtidig udvidet, så sprogcentre nu efter driftsoverenskomst med VUC, kan udbyde alle FVU-fag på alle trin (før lovændringen kunne sprogcentre udelukkende udbyde FVU trin 1, særligt tilrettelagt for 2- sprogede)
- Der er indført en obligatorisk test, der skal tages inden optagelse. Testen har til formål at hjælpe udbyderne med at afgøre, om FVU er det rette tilbud. Testen kan hjælpe med til at afgøre, om der kan være problemer med ordblindhed, samtidig giver testen en vurdering af sproglige forudsætninger for at kunne få udbytte af undervisningen
- Er FVU ikke det rette tilbud, skal FVU-udbyderen vejlede til andet relevant tilbud.

4. Kontaktpersoner

Hvis du gerne vil vide mere om danskuddannelserne, evalueringerne mv. skal du være velkommen til at kontakte Danskuddannelsesenheden. Du kan blandt andet kontakte:

- Chefkonsulent Charlotte Hamburger (leder af Danskuddannelsesenheden): 33922895
- Pædagogisk konsulent Peter Villads Vedel (evalueringerne og almen voksenuddannelse): 33922010
- Specialkonsulent Jette Lou (danskuddannelsesloven): 33951479
- Specialkonsulent Casper Morell Ris (statistik mv.): 33951142